

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 23 august 2019 cauza nr. 135/19

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarei: XXXXX
martorei: ZZZZZ, doctor în pedagogie, conferențiar universitar
reclamaților: YYYYY, rectorul Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți și YYYYY,
decan al Facultății de Litere din cadrul Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Discriminare în activitatea didactică.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, adoptat prin Legea nr. 298/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarei

- 3.1 Petiționara informează că din anul 2014 activează la catedra de slavistică din cadrul Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți, fiind angajată pe un termen de 5 ani. Petiționara susține că rectorul refuză să anunțe concurs pentru funcția de conferențiar la catedra de slavistică, motivând că lipsesc locuri vacante. Petiționara afirmă că personalul de bază al catedrei este constituit din pensionari cu vârsta cuprinsă între 65-80 ani, care activează în baza contractului de muncă și ocupă toate posturile de conferențiar, cu o normă de muncă redusă. Astfel, petiționara afirmă că din cauză că rectorul menține aceste persoane cu normă redusă și nu scoate la concurs nici o funcție de conferențiar, dânsa nu are posibilitatea de a avansa, deși are experiența necesară, deținând și titlul de doctor în filologie.
- 3.2 Petiționara notează că, în data de 28.05.2019, a participat la concursul pentru funcția de lector al catedrei și nu a fost aleasă, deși a fost unica candidatură. Petiționara invocă că s-au încălcat prevederile pct. 19 din Regulamentul universității privind alegerea în funcții pedagogice, care prevăd că după votarea în cadrul catedrei, procesul-verbal al ședinței trebuie să fie prezentat comisiei de concurs, care, într-un proces de votare public, decide să recomande sau nu candidatura petiționarei în cadrul Consiliului facultății. Petiționara afirmă că comisia de concurs nu a discutat candidatura ei. De asemenea, petiționara informează că candidatura acesteia a fost respinsă definitiv după ce fost supusă votului în cadrul Consiliului facultății. Petiționara susține că din cauza componenței acestui Consiliu, din care doar două persoane sunt profesori de limbă rusă precum și 7 studenți ai specialităților de limbă română, nu avea nici o șansă.

- 3.3 Petiționara s-a adresat Senatului Universității privind dezacordul cu decizia votată. La data de 10.06.2019, membrii senatului au informat petiționara despre lipsa încălcărilor în timpul votării candidaturii acesteia. Petiționara consideră că acțiunile conducerii urmăresc scopul de a lichida specialitatea limba rusă și catedra de slavistică, menționând în acest sens, că reclamata nu a prelungit contractele de muncă cu un lector și cu un conferențiar de la catedra de slavistică.
- 3.4 De asemenea, petiționara declară că decanul facultății a determinat studenții să depună plângeri împotriva acesteia, pentru a nu-i permite să acceadă la funcția de conferențiar universitar. Totodată, susține că în cadrul catedrei nu se bucură de colegialitate și susține că portofoliul său a fost examinat de către decanul facultății.

Poziția reclamațiilor

- 3.5 Reclamata, **rectorul universității**, menționează că petiționara este angajată în cadrul universității în calitate de lector universitar la catedra de slavistică din data de 26.08.2013. Inițial, contractul individual de muncă cu petiționara a fost încheiat pe o perioadă determinată până la finisarea anului universitar 2013/2014, ulterior, acesta fiind prelungit până la data de 26.05.2019, apoi, raporturile de muncă au fost modificate, iar contractul de muncă a fost prelungit până la finisarea anului universitar 2018/2019. La moment, petiționara se află în concediu, iar la expirarea perioadei de concediu, contractul individual de muncă va înceta de drept.
- 3.6 Reclamata notează că având în vedere expirarea duratei contractelor individuale de muncă a unor cadre didactice din cadrul Catedrei de slavistică, pe data de 05.04.2019 a fost anunțat concurs pentru suplinirea posturilor vacante de conferențiar universitar și lector universitar la Catedra de slavistică. Concursul pentru suplinirea posturilor vacante de conferențiar universitar și lector universitar a fost organizat în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854/2010 și Regulamentului cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți, aprobat prin Hotărârea Senatului Universității.
- 3.7 Reclamata declară că, concursul pentru ocuparea posturilor didactice este public la care poate participa orice persoană, prin depunerea unei cereri de înscriere, la care trebuie să anexeze actele prevăzute de regulament. Susținerile petiționarei referitoare la faptul că nu i s-a permis sau că au fost create piedici de participare la concurs pentru postul de conferențiar universitar sunt lipsite de orice temei și au un caracter pur declarativ.
- 3.8 Reclamata informează că, la data de 02.05.2019, petiționara a depus cerere de participare la concursul pentru suplinirea postului vacant de lector universitar la Catedra de slavistică, dar nu la postul de conferențiar universitar, deși, în anunț erau propuse ambele funcții vacante. Reclamata informează că anterior, în data de 07.10.2016, 03.03.2017 și 16.03.2018, au fost anunțate concursuri pentru suplinirea postului vacant de conferențiar universitar la Catedra de slavistică. Petiționara nu a depus dosarul pentru a participa la aceste concursuri. Reclamata informează că urmare a concursurilor anunțate pe data de 07.10.2016 și cel din 03.03.2017 postul nu a fost ocupat și a rămas vacant. În ambele cazuri a fost depus un singur dosar, al candidatului ZZZZ, care a fost respins de către Comisia de concurs întrucât nu întrunea toate cerințele înaintate față de această funcție.
- 3.9 Reclamata notează că procedura de concurs pentru ocuparea postului de lector universitar s-a desfășurat în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior. La ședința Catedrei era cvorumul de 100%. Catedra, prin vot secret, a exprimat opinia de a recomanda Consiliului Facultății de Litere alegerea în postul de lector universitar la Catedra de slavistică a petiționarei (5 voturi pro; 4 voturi contra; 1 buletin nevalabil). Consiliul facultății, prin vot secret, alege persoana în postul solicitat în cazul acumulării majorității simple de voturi. După numărarea voturilor obținute, s-a hotărât de a nu alege în postul de lector universitar la Catedra de slavistică petiționara, rezultatul votării fiind următorul: 4 voturi pro; 18 voturi contra; 1 buletin nevalabil. Având în vedere că votul este secret, fiecare membru al Consiliului are dreptul de a vota pro sau contra persoanei ce candidează la postul vacant, nu este posibil de a determina din care considerente

persoana a votat pro sau contra, de asemenea, este imposibil de a stabili cine a votat pro și cine contra.

- 3.10 Referitor la componența Consiliului facultății, reclamata notează că în conformitate cu pct. 11 al Regulamentului-cadru al facultății instituției de învățământ superior, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr. 671 din 06.08.2010 și cu pct. 11 din Regulamentul de organizare și funcționare a Facultății de Litere, Consiliul Facultății include cadre didactico-științifice, studenți și doctoranzi. În Consiliu sunt reprezentate toate subdiviziunile Facultății în baza respectării principiului egalității în drepturi. Consiliul Facultății întrunește următoarea componență: decanul, prodecanii, șefii catedrelor, președinții comitetelor sindicale ale corpului didactic și studentesc ale Facultății, de asemenea, un număr egal de membri din subdiviziuni, precum și studenți și doctoranzi în proporție de 15% din efectivul total al consiliului. Astfel, din cadrul Consiliului Facultății nu pot face parte numai studenții la care petiționara a avut ore. Consiliul Facultății este un organ reprezentativ din cadrul căruia fac parte mai mulți reprezentanți ai membrilor unei facultăți, inclusiv de la diferite specialități. În plus, afirmația că pentru postul de lector universitar nu pot vota persoane ce nu dețin titlu de doctor este una lipsită de suport normativ și discriminatorie, care limitează drepturile unui cerc larg de persoane din cadrul comunității academice.
- 3.11 Reclamata susține că pe data de 03.06.2019 petiționara a depus la Senat contestația împotriva rezultatelor concursului pentru ocuparea postului de lector universitar. În conformitate cu extrasul din procesul-verbal al Senatului din 10.06.2019, în urma examinării contestației s-a menționat că procedura de suplینire a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior a fost respectată (31 voturi pro; 0 voturi contra; s-a abținut - 1). Reclamata informează că pentru examinarea subiectului nominalizat a fost invitată petiționara, care și a fost prezentă la ședința Senatului.
- 3.12 În privința susținerilor petiționarei precum că studenții au fost determinați în anul 2014 și în anul 2019 să depună plângeri împotriva petiționarei, reclamata susține că acest fapt nu și-a găsit confirmare. Reclamata notează că fiecare student are dreptul de a contesta acțiunile/inacțiunile cadrelor didactice care sunt examinate în conformitate cu reglementările în vigoare.
- 3.13 Reclamata notează că afirmațiile petiționarei precum că colegii de la catedră nu au manifestat interes față de activitatea profesională a acesteia sunt false. În conformitate cu procesul-verbal nr. 7 din 24.04.2019 și procesul-verbal nr. 9 al ședinței Catedrei de slavistică din 23.05.2019, se observă că membrii catedrei se interesează asupra etapei de publicare a notelor de curs de către petiționară, dacă dumneaei a luat în considerare recomandările și sugestiile exprimate față de acest curs.
- 3.14 Pretenția petiționarei că decanul Facultății de Litere a examinat Portofoliul petiționarei nu are nici un temei și justificare, deoarece, în primul rând, prezentarea la catedră în cadrul căreia activează cadrul didactic a portofoliului constituie o obligație de muncă. În al doilea rând, portofoliul nu este proprietatea personală a cadrului didactic, la acest portofoliu poate avea acces orice membru al comunității universitare: studenți, cadre didactice, decanul etc. În al treilea rând, decanul administrează activitățile Facultății, organizează, coordonează și supraveghează realizarea procesului de studii și de cercetare științifică în cadrul Facultății, inclusiv aprobă (prin semnătură și stampilă) toate Curriculumurile la unitățile de curs, ținute de toți titularii.
- 3.15 Reclamata notează că susținerile petiționarei precum că în cadrul instituțiilor de învățământ superior nu pot activa persoanele ce nu dețin calificarea de nivelul 8 ISCED — studii superioare de doctorat, nu are nici o bază legală. Conform art. 117 din Codul educației al Republicii Moldova, personalul din învățământul superior se constituie din personal științifico-didactic, personal științific, personal didactic, personal didactic auxiliar și alte categorii de personal. Potrivit art. 132 alin. (1) din Codul educației cerința minimă de calificare pentru ocuparea funcțiilor didactice în învățământul superior este deținerea unei calificări de cel puțin nivelul 7 ISCED — studii superioare de master. Pentru ocuparea unei funcții științifico-didactice în învățământul superior este necesară deținerea unei calificări de nivelul 8 ISCED — studii superioare de doctorat (art. 132 alin. (3) din Codul educației). În situația în care persoana ocupă funcția științifico-didactică fără a avea calificarea de nivelul 8 ISCED — studii superioare de doctorat, după cum

stipulează art. 155 din Codul educației, contractele individuale de muncă ale persoanelor care la 1 septembrie 2019 ocupau funcții științifico-didactice în instituțiile de învățământ superior fără îndeplinirea condiției respective încetează de drept. Ceea ce presupune faptul ca contractul individual de muncă al acestor persoane este valabil până la data de 01.09.2019.

- 3.16 Reclamata mai adaugă că petiționara a indicat în plângere că administrația universității depune efort pentru a distruge specialitatea de limba rusă și Catedra de slavistică, ceea ce este o afirmație falsă. În acest sens, reclamata atrage atenția asupra faptului că din contra administrația universității face tot posibil pentru dezvoltarea acestei specialități. Mai mult decât atât, recent pe data de 13.05.2019 a fost expediată solicitarea către ambasadorul Federației Ruse cu rugămintea de a acorda sprijin în stabilirea raporturilor de parteneriat cu universitățile din Federația Rusă la specialitatea limba și literatura rusă. Reclamata informează că contractele individuale de muncă cu persoanele menționate nu au fost prelungite, deoarece numărul de ore s-a redus.

Poziția decanului

- 3.17 Reclamata declară că toate cadrele didactice din facultate sunt obligate să prezinte la catedra în cadrul căreia activează portofoliul titularului de curs, care să conțină curriculele, fișele disciplinelor, programele analitice, materialele didactice, chestionarele, etc., pe care le pun la dispoziția studenților. De asemenea, conform celor afirmate de decan, laboranta catedrei poate oferi aceste materiale, la solicitare, studenților întrucât acestea reprezintă documente de uz public, nu acte personale ale titularului, iar la concedierea cadrului didactic, documentele respective rămân a fi bunurile catedrei.
- 3.18 Reclamata menționează că în conformitate cu Regulamentul de funcționare al Facultății de Litere, decanul administrează activitățile facultății, organizează, coordonează și supraveghează realizarea procesului de studii și de cercetare științifică, inclusiv aprobă toate curriculele la unitățile de curs, ținute de toți titularii, fapt care presupune examinarea de către decan a tuturor portofoliilor cadrelor didactice din cadrul facultății.
- 3.19 Reclamata afirmă că portofoliul petiționarei l-a solicitat de la șeful catedrei de slavistică, în urma sesizării din partea Comisiei de evaluare a calității a Facultății de Litere. Auditul a scos în evidență faptul că portofoliul petiționarei, care deținea titlul de cadru didactic, nu corespunde cerințelor înaintate, fiind întocmit cu încălcarea exigențelor, atât la capitoul de conținut, cât și de formă, având curricule imprimare pe foi de rebut și redactate fără a respecta Indicațiile metodice cu privire la modul de elaborare a curriculumului unității de curs și multe alte discrepante. Intenția reclamatei de a analiza portofoliul a fost determinată și de contextul contestării depuse de o studentă și a neconformităților identificate, inclusiv de alți evaluatori în testul de evaluare propus de petiționară la examen.
- 3.20 Reclamata notează că portofoliul i-a fost prezentat de către șeful catedrei de slavistică, dar fiindcă nu a reușit să-l examineze în ziua când l-a primit, a amânat acest lucru pentru o altă dată. Conform celor relatate de reclamată, petiționara a insistat într-o manieră extrem de nepoliticoasă să-i returneze portofoliul cadrului didactic, sub pretextul că decanul nu are dreptul să examineze nici un act sau vreo curricula a petiționarei, decât în prezența ei și a șefului de catedră. De îndată, reclamata i-a oferit portofoliul, propunând examinarea în prezența ei doar testul-model, la care a primit un refuz categoric. În viziunea reclamatei, petiționara manifestă o atitudine lipsită de respect față de colegii ei, pe care-i evaluează conform unor criterii proprii.
- 3.21 În partea ce ține de contestările depuse de către studenți împotriva petiționarei, reclamata a clarificat doar un singur caz: o studentă s-a adresat decanatului Facultății de Litere în data de 15.01.2019 cu solicitarea reexaminării testului la cursul al cărui titular este petiționara. Cererea studentei a fost depusă în termenul stabilit, iar față de studentă nu a fost aplicată nici o presiune. Reclamata susține că doar i-a explicat procedura care trebuie respectată. Ulterior, de comun acord cu șeful catedrei de slavistică, s-a constituit comisia de reevaluare a lucrării de examen a studentei. Referitor la alte cazuri, reclamata susține că nu are nici o tangență cu situațiile de conflict apărute în 2014, ori, în acea perioadă, reclamata se afla în concediu de îngrijire a copilului. Reclamata menționează că petiționara creează, în mod regulat, situații de conflict cu studenții, ceea ce este

reflectat în rezultatele chestionării studenților de către Departamentul Managementul calității și a fost menționat în cadrul ședințelor catedrei de slavistică, precum și a Consiliului Facultății de Litere.

- 3.22 Referitor la refuzul de a propune candidatura petiționarei la postul de lector al catedrei de slavistică, reclamata a notat că propunerea a parvenit din partea catedrei, iar decanul a avizat această propunere.

Poziția Martorei

- 3.23 Martora declară că afirmațiile petiționarei sunt adevărate, însă lupta contra sistemului este grea, iar uneori imposibilă. Martora susține că în timpul cât petiționara a activat, niciodată nu a fost anunțat concurs pentru suplینirea postului de conferențiar la disciplina “limba rusă”, deși, au fost eliberate funcțiile de profesor și conferențiar în legătură cu decesul unor cadre didactice. Martora menționează că petiționara permanent era criticată de către șeful adjunct al catedrei de slavistică și una dintre colege. Reclamatele o consideră drept o persoana conflictuală, care nu poate conlucra cu studenții. Martora susține că petiționara este doctor în filologie cu perspectivă, care și-a susținut teza la Moscova și unicul specialist din cadrul catedrei pe direcția de retorică.

IV. Dreptul național relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova prin art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 7 alin. (1)** prevede că se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor stabilite de prezenta lege, care au drept efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament la angajare sau concediere, în activitatea nemijlocită și în formarea profesională. Interzicerea discriminării pe bază de orientare sexuală se va aplica în domeniul angajării în muncă și al ocupării forței de muncă; **art. 7 alin. (4)** stabilește că angajatorul este obligat să amplaseze în locuri accesibile pentru toți salariații prevederile legale care garantează respectarea egalității de șanse și de tratament la locul de muncă; **art. 7 alin. (5)** stipulează că orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în privința unui anumit loc de muncă nu constituie discriminare în cazul în care, prin natura specifică a activității în cauză sau a condițiilor în care această activitate este realizată, există anumite cerințe profesionale esențiale și determinante, cu condiția ca scopul să fie legitim și cerințele proporționale. **art. 9 alin. (1) lit. c)** stabilește că instituțiile de învățământ asigură respectarea principiului nediscriminării în activitatea științifico-didactică.
- 4.3 **Codul muncii nr. 154/2003 la art. 55 alin. (1) lit. g)** prevede că contractul individual de muncă poate fi încheiat pe durată determinată, conform art.54 alin.(2), în următoarele cazuri: cu colaboratorii științifici din instituțiile de cercetare-dezvoltare, cu cadrele didactice și rectorii instituțiilor de învățământ superior, precum și cu conducătorii instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special complementar, artistic, sportiv, secundar profesional, mediu de specialitate, în baza rezultatelor concursului desfășurat în conformitate cu legislația în vigoare; **art. 297 alin. (1)** prevede că ocuparea tuturor funcțiilor științifice și didactice în instituțiile de învățământ superior se efectuează în temeiul unui contract individual de muncă pe durată determinată, încheiat conform rezultatelor concursului. Regulamentul privind modul de ocupare a

funcțiilor nominalizate se aprobă de Guvern; **art. 301 alin. (1) lit. c)** stabilește că pe lângă temeiurile generale prevăzute de prezentul cod, contractul individual de muncă încheiat cu cadrele didactice poate înceta pe următoarele temeiuri suplimentare: stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

- 4.4 **Codul educației nr. 154/2014 la art. 117 alin. (1) lit. a)** stipulează că personalul din învățământul superior se constituie din personal științifico-didactic: lector universitar, conferențiar universitar, profesor universitar; **art. 117 alin. (2)** prevede că în învățământul superior sunt următoarele titluri: a) științifice – doctor și doctor habilitat; b) științifico-didactice – conferențiar universitar și profesor universitar; **art. 117 alin. (3)** stipulează că titlurile științifico-didactice de conferențiar universitar și de profesor universitar se conferă de către senatul instituției de învățământ superior, în funcție de domeniul științific, și se confirmă de către autoritatea națională abilitată pentru confirmarea titlurilor științifice; **art. 118 alin. (1)** prevede că funcțiile didactice, științifico-didactice și științifice în învățământul superior se ocupă prin concurs, în conformitate cu regulamentul-cadru aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; **art. 132 alin. (1) lit. e)** stipulează cerințele minime de calificare pentru ocuparea funcțiilor didactice în învățământul superior - deținerea unei calificări de cel puțin nivelul 7 ISCED - studii superioare de master; **art. 155** prevede că, contractele individuale de muncă ale persoanelor care la 1 septembrie 2019 ocupă funcții științifico-didactice în instituții de învățământ superior fără îndeplinirea condiției prevăzute la art. 132 alin. (3) încetează de drept. Constatarea cazului de încetare de drept a contractului individual de muncă se face de către rectorul instituției și este adusă la cunoștință persoanei respective în termen de cel mult 5 zile lucrătoare.
- 4.5 **Regulamentul cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854/2010 la pct. 2 lit. a)** prevede că posturile didactice în învățământul superior la catedre sunt asistent universitar, lector universitar, lector superior universitar, conferențiar universitar, profesor universitar; **pct. 3** stipulează că posturile didactice (cu excepția postului de asistent universitar) se declară vacante o dată la 5 ani și se ocupă prin concurs. Concursul este valabil numai pentru instituția de învățământ superior respectivă; **pct. 5** prevede că Decizia despre anunțarea concursului pentru ocuparea posturilor didactice se ia prin vot deschis de către Senatul instituției de învățământ cu trei luni înainte de expirarea termenului de alegere prin concurs, la cererea șefului catedrei respective; **pct. 11** prevede că la concursul pentru ocuparea postului de lector universitar pot participa candidații care: a) dețin gradul științific de doctor în domeniul corespunzător postului sau într-un domeniu înrudit; b) au absolvit doctoratul; c) dețin titlul de master în domeniul respectiv și au o vechime de cel puțin 2 ani de activitate didactică; d) dețin titlul de licențiat în profilul corespunzător postului și au o vechime de cel puțin 3 ani de activitate didactică; **pct. 14** stabilește că în scopul organizării și desfășurării concursului pentru ocuparea posturilor didactice, rectorul desemnează anual Comisia de concurs, în componența aprobată în prealabil de Senat prin vot deschis. Comisia de concurs include președintele, secretarul și trei membri; art. 15 menționează că, candidații la concursul pentru ocuparea posturilor didactice, în termen de 30 de zile de la publicarea în presa republicană și pe site-ul instituției de învățământ superior a anunțului referitor la concurs, depun și înregistrează la serviciul personal cererea de înscriere, la care anexează: a) fișa personală de evidență a cadrelor; b) copia carnetului de muncă; c) copii ale diplomei de licență, de master sau echivalente ale acestora; d) copii ale diplomei de doctor habilitat sau de doctor în domeniul științei corespunzător postului, ale diplomei de profesor universitar sau de conferențiar universitar, precum și ale diplomelor sau titlurilor onorifice (după caz); e) copii ale certificatelor de absolvire a cursurilor de perfecționare (a stagiilor), cu specificarea cursurilor urmate, a probelor de promovare și a calificativului obținut; f) lista lucrărilor științifice și metodice publicate (la solicitare se prezintă și originalul lucrării și lucrările expuse la diferite expoziții republicane și internaționale). Candidații care activează în instituția respectivă de învățământ și participă la concurs în mod repetat depun și înregistrează la serviciul personal doar copiile actelor care lipsesc în dosarul personal; **pct. 19** stipulează că, comisia de concurs examinează materialele prezentate de catedră și, prin vot deschis, ia decizia de a recomanda sau nu Senatului

persoana respectivă pentru alegerea în postul solicitat. Comisia poate invita la ședința sa persoana interesată; **pct. 20** Alegerile în posturile de profesor universitar și de conferențiar universitar se efectuează de către Senat în termen de cel mult 45 zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs, prin vot egal, secret și liber exprimat. Ședința Senatului este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 2/3 din numărul membrilor săi. Senatul, prin vot deschis, cu majoritatea simplă, ia decizia de a include sau nu candidații respectivi în buletinul de vot. Pentru organizarea votării, Senatul alege din membrii Senatului, prin vot deschis, comisia de numărare a voturilor. Fiecare membru al Senatului votează o singură persoană din lista candidaților înscriși în buletinul de vot. Buletinele în care au fost votați mai mulți candidați se consideră nule. Prezența candidaților la ședința Senatului nu este obligatorie. Este declarat ales în postul de profesor universitar sau de conferențiar universitar candidatul care a acumulat majoritatea simplă (nu mai puțin de 50 la sută plus un vot) de voturi din numărul total de membri ai Senatului care au participat la votare. În cazul în care nici unul din candidați nu a acumulat minimumul necesar de voturi, votarea se repetă la aceeași ședință pentru primii 2 candidați care au acumulat numărul cel mai mare de voturi (dacă la concurs au participat mai mult de 2 candidați) sau pentru candidatul care a acumulat cele mai multe voturi (dacă la concurs au participat 2 candidați). Dacă, în urma votării repetate, candidatul respectiv nu a acumulat majoritatea simplă de voturi, se anunță un nou concurs peste un an de zile. Persoanele care nu au trecut concursul pot participa la un nou concurs la același post în aceeași instituție; **pct. 21** Concursul pentru ocuparea posturilor de lector superior universitar și de lector universitar se desfășoară similar concursului pentru ocuparea posturilor de profesor universitar și conferențiar universitar. Alegerile în posturile de lector superior universitar și de lector universitar se efectuează de către Consiliul facultății, conform procedurii expuse la punctul 20 al prezentului Regulament; **pct. 24** prevede că, contestațiile privind organizarea, desfășurarea și rezultatele concursului pentru ocuparea posturilor didactice se examinează (după caz) de către Senat (pentru alegerile efectuate de către consiliile facultăților) sau de către ministerul de resort (pentru alegerile efectuate de către Senatul universitar) în termen de 14 zile din data desfășurării alegerilor; **pct. 27** prevede că persoana care activează în cadrul instituției respective de învățământ superior și n-a susținut concursul sau n-a depus actele pentru participarea la concurs este eliberată din funcție în conformitate cu legislația în vigoare; **pct. 35** stabilește că persoana ajunsă la vârsta de pensionare, în conformitate cu legislația în vigoare, continuă să exercite activitățile didactice până la expirarea termenului de alegere în post. După expirarea acestui termen, cu persoana de vârstă pensionară care a obținut permanent rezultate meritorii în activitatea didactică și științifică, poate fi încheiat un contract individual de muncă pe o perioadă determinată ce nu depășește 5 ani, care ulterior poate fi prelungit.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare în activitatea didactică.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin.1 și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza Dordevic c. Croația par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57) stabilesc o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționara/petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Consiliul, examinând alegațiile petiționarei, a instituit prezumția a două forme de discriminare, și anume discriminare indirectă pe criteriu de vârstă în accederea la funcția de conferențiar universitar și hărțuire în activitatea didactică.

Referitor la discriminarea indirectă pe criteriu de vârstă

- 5.4 Consiliul notează că pentru a institui prezumția discriminării indirecte faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:

- a) existența unei reguli, unui criteriu sau a unei practici aparent neutre (cerință care se aplică tuturor)
 - b) care dezavantajează anumite persoane
 - c) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.5 Consiliul a reținut că din cauza practicii de a menține în posturile de conferențiar universitar persoane care activează cu o normă de muncă redusă, care majoritatea sunt de vârstă pensionară, dezavantajează cadrele tinere, deoarece acestea nu au oportunitatea să acceadă la astfel de funcții.
- 5.6 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze dacă această practică se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a scopului sunt proporționale, adecvate și necesare.
- 5.7 Reclamata a infirmat alegațiile petiționarei, susținând că din 2016 până în prezent, anual este anunțat concurs pentru suplinirea postului vacant de conferențiar universitar la Catedra de slavistică, informând că petiționara nu a depus dosarul pentru a participa la niciunul dintre concursurile anunțate.
- 5.8 Consiliul, examinând materialele dosarului, reține poziția reclamatei și constată că prezumția discriminării instituită a fost combătută.
- 5.9 Cât privește alegațiile petiționarei vizavi de procedura de vot, Consiliul reține că, potrivit pct. 21 din Regulamentul cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854/2010, concursul pentru ocuparea posturilor de lector superior universitar și de lector universitar se desfășoară similar concursului pentru ocuparea posturilor de profesor universitar și conferențiar universitar. Alegerile în posturile de lector superior universitar și de lector universitar se efectuează de către Consiliul facultății, conform procedurii pentru ocuparea posturilor de profesor universitar și conferențiar universitar. Consiliul stabilește că procedura de a supune candidatura petiționarei pentru ocuparea postului de lector votului secret în cadrul Consiliului facultății este conformă prevederilor Regulamentului sus indicat.
- 5.10 Totodată, Consiliul reține și constatările Curții Constituționale din decizia nr. 35 din 20.04.2017. Curtea, la pct. 23 din decizia respectivă, a notat că prevederile art. 35 alin. (6) din Constituție implică în mod egal autonomia educațională și autonomia instituțională. Autonomia educațională se exprimă prin autonomia universitară funcțională sau academică; autonomia instituțională cuprinde autonomia organizatorică, administrativă și financiară. Aceste două forme ale autonomiei sunt inseparabile, or, fără libertatea academică autonomia instituțională nu poate fi garantată. Astfel, Curtea a menționat că, în virtutea autonomiei de care beneficiază, instituția universitară este în drept să recruteze și să selecteze resurse umane calificate, care întrunesc exigențele profesionale necesare. Curtea a constatat că decizia finală, de a alege sau nu candidatul în postul de profesor universitar sau de conferențiar universitar, aparține Senatului Universității (pct. 31).
- 5.11 Acestea fiind stabilite și explicate, Consiliul conchide că faptele examinate nu constituie discriminare indirectă pe criteriu de vârstă.

Referitor la hărțuirea în activitatea didactică

- 5.12 Consiliul notează că pentru a institui prezumția hărțuirii faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
- a) comportamentul nedorit
 - b) care a condus la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator
 - c) scopul sau efectul comportamentului a fost să lezeze demnitatea
 - d) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.13 Consiliul, analizând alegațiile petiționarei, a reținut drept comportament nedorit faptul determinării studenților să depună plângeri împotriva petiționarei și reținerea spre examinare a portofoliului acesteia.

- 5.14 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze caracterul comportamentului deplîns prin raportare la normele general acceptabile, precum și legătura de cauzalitate dintre acesta și criteriul invocat.
- 5.15 Consiliul, examinând materialele dosarului, nu constată faptul că studenții ar fi fost influențați să depună plângeri împotriva petiționării. Totodată, Consiliul notează că o astfel de practică este general acceptabilă. De asemenea, Consiliul a stabilit că reținerea portofoliului spre examinare a fost determinată de sesizarea Comisiei de evaluare a calității a Facultății de Litere privind neconformitățile din portofoliu. Consiliul a reținut că toate cadrele didactice din facultate sunt obligate să prezinte la catedra în cadrul căreia activează portofoliul titularului de curs, care trebuie să conțină curriculum, fișele disciplinelor, programele analitice, materialele didactice, chestionarele, etc., pe care le pun la dispoziția studenților. Consiliul, de asemenea, constată că potrivit Regulamentului de funcționare a Facultății de Litere, decanul administrează activitățile facultății, organizează, coordonează și supraveghează realizarea procesului de studii și de cercetare științifică, inclusiv aprobă curriculum la unitățile de curs, ținute de toți titularii, fapt care presupune examinarea de către decan a tuturor portofoliilor cadrelor didactice din cadrul facultății. Astfel, Consiliul notează că această acțiune este acceptabilă, deoarece este de competența decanului, ca manager al facultății, în subordinea căruia se află personalul catedrei de slavistică, să verifice dacă cerințele față de portofoliul didactic sunt întrunite corespunzător.
- 5.16 Acestea fiind constatate și explicate, Consiliul concluzionează că faptele invocate nu constituie hărțuire.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1-3, art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, adoptat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu reprezintă discriminare indirectă.
2. Faptele constatate nu reprezintă hărțuire.
3. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
4. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediu Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru